

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ
КАФЕДРИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

Програма складена з урахуванням
Стратегії розвитку Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка на 2020-2030 рр.

Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та лінгводидактики,
протокол № 8 від 28 листопада 2023 року

Суми – 2023

1. Місія, мета, принципи, завдання діяльності кафедри.

Програма розвитку кафедри англійської філології та лінгводидактики (далі - Кафедра) на 2023-2028 рр. є документом, що визначає місію, мету, завдання, напрями та перспективи її розвитку.

Діяльність кафедри визначається наступними нормативними документами:

Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про засади державної мовної політики», Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, Статут СумДПУ імені А.С.Макаренка, Стратегія розвитку СумДПУ імені А.С. Макаренка, чинні Положення СумДПУ імені А.С. Макаренка, зокрема Положення про факультет іноземної та слов'янської філології та Положення про кафедру англійської філології та лінгводидактики, інші нормативно-правові акти.

Місією Кафедри є підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі освіти та іноземної філології, які мають здатність і готовність ефективно сприяти розвитку українського суспільства, володіють сучасними ґрунтовними теоретико-методологічними знаннями, практичними навичками та інтегрованими вміннями в галузях освіти й іноземної філології, вміють критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи для ефективної організації навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи в закладах освіти, здатні до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Ціннісними домінантами кафедри є особистість, креативність, гуманізм, толерантність, студентоцентризм, якість, повага, відповідальність, довіра, академічна доброчесність, діалог культур.

Метою діяльності Кафедри є організація і здійснення на високому рівні освітньої діяльності, яка включає навчальну, наукову, методичну та організаційну роботу, а також інформаційно-профорієнтаційну, міжнародну, культурно-освітню діяльність, проведення наукових досліджень за профілем кафедри, підготовка науково-педагогічних кадрів і підвищення їхньої наукової, педагогічної та професійної кваліфікації.

Принципи діяльності Кафедри: ефективна інтенсифікація, науковість, демократизм, наступність, синтез традиційних та нових науково-методичних напрацювань Кафедри, колегіальність, консенсусність і солідарність у колективі, персональна і колективна відповідальність, саморозвиток, академічна свобода, повага до часового ресурсу викладачів, максимальне творче розкриття кожного викладача та студента, міжуніверситетська й міжнародні співпраця, використання сукупного потенціалу Кафедри та її зовнішніх партнерів.

Для досягнення зазначеної мети Кафедра виконує наступні **завдання**:

- організація та здійснення освітнього процесу, навчально-виховної, методичної, наукової роботи в межах, визначених факультетом іноземних мов та університетом в цілому;

- забезпечення підготовки фахівців відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня згідно із стандартами вищої освіти;

- забезпечення оновлювального конкурентноздатного наповнення навчально-програмних продуктів і акредитаційно-ліцензійних умов упровадження діяльності Кафедри;
- розподіл навчальної та інших видів роботи між науково-педагогічними працівниками;
- провадження наукових досліджень за напрямками, що відповідають змісту освітніх програм, до виконання яких залучена кафедра, та напрямками, які визначені вченою радою університету та іншими органами управління в установленому порядку;
- проведення індивідуальних та групових наукових досліджень із залученням до них здобувачів вищої освіти і зовнішнього співробітництва та публікацією результатів у фахових виданнях факультету, університету, всеукраїнських і міжнародних;
- пошук грантових програм проведення наукових досліджень серед вітчизняних та зарубіжних стейкхолдерів; формулювання пропозицій та подання заявок на відповідні конкурси;
- проведення роботи з підвищення кваліфікації і професійного розвитку науково-педагогічних працівників (НПП), академічної мобільності викладачів і студентів;
- надання висновків стосовно продовження трудових відносин з НПП та відповідних рекомендацій щодо їх прийняття на роботу, а також про дострокове розірвання контракту з ними;
- щорічне заслуховування, обговорення та оцінювання виконання НПП індивідуальних планів роботи за навчальний рік;
- організація та проведення круглих столів, майстер-класів, відкритих лекцій, науково-методичних та науково-практичних семінарів та конференцій для обговорення проблемних науково-педагогічних галузевих питань та обміну досвідом;
- планування та здійснення інформаційної та профорієнтаційної роботи;
- попередження проявів академічної недобросовісності;
- організація та проведення на високому рівні виховної роботи серед студентів.

2. Пріоритетні напрями розвитку Кафедри

Подальший розвиток роботи Кафедри включає діяльність за наступними напрямками.

2.1. Навчально-методична робота:

- забезпечення вчасного та успішного проходження акредитаційних експертиз освітньо-професійних програм Кафедри;
- удосконалення освітньо-професійних програм Кафедри на основі новітніх тенденцій у галузі педагогіко-філологічної освіти, наукових досягнень в галузі англійської філології та лінгводидактики, сучасних українських та міжнародних освітніх практик, оновлення змісту навчальних дисциплін з

врахуванням тенденцій розвитку спеціальності;

- оновлення бакалаврських та магістерських програм Кафедри з урахуванням результатів Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, рекомендацій експертів галузі, досвіду університетів-партнерів Кафедри;

- створення в межах ОК умов для творчої самореалізації особистості здобувачів у контексті мультикультуралізму, соціально-емоційного навчання, інтерактивного навчання та розвитку критичного мислення – зокрема організація конкурсів, творчих проєктів, тощо;

- підсилення іншомовної складової процесу професіоналізації майбутніх фахівців шляхом розширення переліку обов'язкових та вибірових компонентів освітніх програм, що викладаються англійською мовою;

- інтеграція формальної та неформальної освіти у процесі реалізації освітніх програм Кафедри;

- впровадження прогресивних методів і форм освітньої діяльності, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, особистісно-орієнтованого, рефлексивного, комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, культурологічного, професійно-орієнтованого підходів – методів кооперативного, інтерактивного, комунікативно-ігрового навчання, кейс-технології, подкаст-технології, проєктної роботи, навчання у співпраці, «перевернуте» навчання (Flipped classroom), технології інтелект-карт (mind mapping), квест-технології, портфоліо, професійні рольові ігри, моделювання професійної діяльності;

- розроблення дидактичного та методичного забезпечення дисциплін за технологіями змішаного навчання, розширення електронного середовища освітнього процесу на платформі MOODLE, застосування інформаційно-комунікаційних технологій інтерактивних цифрових інструментів: Jamboard, Padlet, Mentimeter, Poll everywhere тощо;

- урізноманітнення форм проведення занять з дисциплін циклу професійної підготовки (зокрема, залученням до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців у якості гостьових лекторів, проведення майстер-класів зовнішніми «професіоналами», запрошення на практичні заняття іноземних фахівців носіїв мови);

- залучення іноземних фахівців до викладання на освітньо-професійних програмах кафедри (міжнародна програма «Віртуальний викладач» під егідою Посольства США та RELO)

- поглиблення освітньо-методичної спрямованості діяльності кафедри та підвищення рівня професійно-методичної компетентності викладачів (зокрема, мультимедійної грамотності, обізнаності щодо теорії та практики упровадження в освітню діяльність новітніх методів, технологій, засобів навчання іноземних мов і культур) шляхом організації заходів всеукраїнського та міжнародного рівня – конкурсів, тренінгів, школи професійного розвитку, тощо;

- участь у тренінгах, міжнародних вебінарах, семінарах-практикумах, майстер-класах з підвищення педагогічної майстерності викладачів англійської

мови у провідних вітчизняних та міжнародних освітніх центрах: British Council, American House, National Geographic Learning, Longman Pearson в Україні та ін.

2.3. Науково-інноваційна робота:

- підвищення публікаційної активності НПП кафедри у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection;
- участь в міжнародних наукових проєктах, конкурсах, грантових програмах, програмах стажування та обміну;
- поглибити інтеграцію філологічного та методичного компонентів в освітньо-науковій діяльності кафедри:
 - а) сформулювати та затвердити оновлену колективну тему освітніх досліджень кафедри, в межах якої визначати теми курсових й магістерських робіт здобувачів; підпорядкувати загальній комплексній темі кафедри наукові публікації НПП кафедри;
 - б) забезпечити активну діяльність науково-освітнього хабу «Лінгвоскоп», в якому інтегрувати роботу наукових гуртків і освітніх клубів;
 - в) підготувати та видати колективну монографію з актуальних аспектів англійської філології та лінгводидактики;
- забезпечувати діяльність Міжуніверситетської науково-дослідної лабораторії сучасних технологій навчання іноземних мов і культур і Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур;
- розвивати всебічну співпрацю з українськими та міжнародними освітніми установами, університетами, професійними об'єднаннями, тощо;
- ініціативна організація наукової співпраці з українськими та міжнародними партнерами (спільних публікацій, конкурсів, наукових шкіл, вебінарів), що відповідають напрямку досліджень кафедри;
- організація та проведення міжнародних конкурсів (Міжнародний конкурс із цифрового сторітелінгу "Життєві історії для зцілення та натхнення від тих, хто навчає та вчить англійську мову", Міжнародний конкурс із ТВОРЧОГО ПИСЬМА: «Мої враження від шкільної практики: літературні імпровізації за улюбленими мотивами британських та американських авторів із використанням цифрових освітніх інструментів», Всеукраїнський конкурс творчого письма із міжнародною участю «Переглядай рефлексивно, мисли критично, пиши креативно!»);
- організація та проведення Всеукраїнської науково-практичної школи професійного розвитку викладачів іноземних мов;
- організація та проведення щорічних студентських Всеукраїнських наукових інтернет-конференцій «Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі» та «Макаренківські читання: філологічні та методичні студії» з метою надання молодим ученим можливості апробації та популяризації результатів своїх наукових здобутків;
- співорганізація конференцій та інших заходів:
 - з кафедрою практики англійської мови ФІСФ СумДПУ імені

А.С.Макаренка щорічної Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі»;

- співорганізація 2 щорічних міжнародних науково-практичних інтернет-конференцій – «Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами» та МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ В УКРАЇНІ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ» з кафедрою іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

- співорганізація Міжнародної студентської інтернет-конференції «МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі», та Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» з кафедрою англійської філології та методики навчання іноземних мов, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,

- співорганізація з Мелітопільським державним педагогічним університетом І Міжнародній науково-практичній конференції «СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ»,

- організація та інформаційна підтримка щорічного конкурсу студентських наукових робіт з англійської філології та методики викладання іноземних мов і культур;

- підготовка студентів до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- консультативна робота зі слухачами Сумського територіального відділення МАН та науковими гуртками закладів загальної середньої освіти (участь у роботі Учнівської звітної наукової конференції НТУВ «Апейрон», ЗЗСО №17, м. Суми); проведення експертиз конкурсних робіт слухачів МАН;

- активізація співпраці з науковцями університетів-партнерів щодо спільних публікацій, проєктної роботи, рецензування магістерських робіт, рецензування та експертиз навчально-методичних матеріалів.

2.4. Міжнародна робота та академічна мобільність:

- вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців за профілем кафедри та його використання в освітньому процесі;

- проведення тренінгів для науково-педагогічних працівників кафедри щодо технології розробки, оформлення і подання грантової заявки на участь у грантовому проєкті;

- організація інформаційних вебінарів для студентів, магістрантів та викладачів щодо вибору, оформлення та подання грантових заявок на участь у програмах з академічної мобільності;

- створення та наповнення Телеграм-каналу «Академічна мобільність» з метою своєчасного оповіщення студентів, магістрантів та викладачів щодо актуальних пропозицій з академічної мобільності та грантових програм,

проектів, конкурсів;

- ініціативна організація міжнародної співпраці (спільних публікацій, конкурсів, наукових шкіл, вебінарів), що відповідають напрямку досліджень кафедри;
- подання індивідуальних заявок студентів, магістрантів та викладачів щодо участі у програмах стажування та академічної мобільності;
- участь викладачів кафедри у виконанні міжнародних проектів, конкурсів, стажувань і програм;
- організація зв'язків з кафедрами українських та іноземних ЗВО;
- участь у програмах академічної мобільності студентів і викладачів.

2.5. Виховна робота:

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на формування у молодой особистості гуманістичних загальноєвропейських цінностей, розвитку відповідальної громадянської позиції, гідності, патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави;
- сприяння розвитку критичного мислення, медіаграмотності, рефлексії, самовдосконалення та саморегуляції, здатності адаптуватися та долати стресові ситуації, творчого потенціалу молоді;
- підвищення духовного та культурно-освітнього рівня студентської молоді;
- формування поваги до професії вчителя, прагнення та готовності до професійного зростання і саморозвитку;
- формування мовної особистості майбутнього вчителя, готовності до діалогу культур;
- організація та проведення заходів із фаху, спрямованих на активізацію міжособистісної та професійної комунікації та взаємодії здобувачів освіти, встановленню міцних зв'язків студентів із Кафедрою та Університетом як Alma Mater на засадах цінностей гуманізму та професіоналізму;
- формування морально-етичних норм поведінки як в Університеті, так і за його межами;
- організація серед студентства заходів із упровадження академічній доброчесності упровадження в освітню практику, реалізація в межах окремих ОК та у програмі виробничої практики за профілем майбутньої професії навчальних розділів з цієї тематики тощо.

2.6. Робота зі стейкхолдерами, профорієнтаційна та організаційно-інформаційна робота здійснюється за такими напрямками.

Робота з потенційними абітурієнтами:

- висвітлення результатів діяльності кафедри на веб-сайті Університету, соціальних мережах, рекламних матеріалах Кафедри;
- залучення студентів інших структурних підрозділів Університету та

університетів-партнерів до заходів Кафедри з метою ознайомлення з діяльністю Кафедри та заохочення вступу на навчання за ОП відповідних спеціальностей (спеціалізацій) Кафедри;

- організація творчих конкурсів, круглих столів, майстер-класів, вебінарів, зустрічей зі спікерами стейкхолдерами-випускниками з метою популяризації професії вчителя;

- залучення до профорієнтаційних активностей здобувачів освіти шляхом участі у створенні та презентації візитівок своєї спеціальності, агітаційно-реklamних відеороликів та постерів у процесі проходження практик різного типу;

- системна консультативна робота зі слухачами МАН;

- організація профорієнтаційних творчих заходів і конкурсів ("Autumn Fest", "Spring Social" та "Winter Social");

- організація щорічного онлайн-круглого столу практикантів "New dimensions of teaching foreign languages and cultures".

Робота з учителями-стейкхолдерами та роботодавцями:

- встановлення контактів і системна співпраця із закладами середньої освіти, галузевими та іншими організаціями (МАН, ЗЗСО м. Суми та ін.);

- організація методичних заходів відповідно до потреб учителів-стейкхолдерів: організація роботи Школи фахової майстерності майбутнього вчителя іноземних мов;

- налагодження систематичного проведення заходів викладачами і здобувачами Кафедри для школярів відповідно до потреб учителів-стейкхолдерів (заняття-тренінги майстерні «Кіноклуб вчителя англійської мови», уроки-майстеркласи, робота у журі конкурсів, засідань гуртків тощо);

- організація щорічного круглого столу за участі усіх груп стейкхолдерів «Моніторинг і удосконалення освітніх програм» для ОПП Середня освіта (Англійська та німецька мови), (Англійська та французька мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Середня освіта (Англійська мова і література) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Англійська та німецька мови (переклад включно) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія;

- організація методичного семінару за участі стейкхолдерів-роботодавців «Забезпечення ефективності реалізації освітньої програми у процесі підготовки вчителів англійської мови»;

- проведення заходів із підвищення педагогічної майстерності для вчителів англійської мови закладів середньої освіти м. Суми та Сумської області;

- організацію професійного інформування та особистісної комунікації НПП кафедри з учителями-стейкхолдерами.

2.8. Позитивна динаміка кадрового складу.

Для забезпечення позитивної динаміки кадрового складу планується:

- отримання вчених звань викладачами кафедри, які мають науковий ступінь кандидата наук;
- запрошення до колективу кафедри молодих науковців;
- підтримка й стимулювання молодих науковців щодо творчої активності у виконанні наукових досліджень, науково-методичної роботи, реалізація проєкту «Студентський лекторій» Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур, заохочення до активної участі у всіх профільних наукових і науково-методичних заходах (публікації статей, у т.ч. таких, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, організації та участі у конференціях із публікацією тез, виконанні завдань у межах міжнародних та українських грантових наукових тем тощо);
- організація на базі Кафедри роботи міжуніверситетської школи професійного розвитку за профілем освітніх програм Кафедри для викладачів, вчителів, старшокурсників;
- підвищення професійного методичного рівня та вивчення досвіду педагогів зарубіжних країн через систему вебінарів, тренінгів, майстер-класів, заходів, які проводять представники організацій RELO Ukraine при Посольстві США в Україні, TESOL Ukraine, TESOL International, British Council, Pearson, National Geographic Learning, IATEFL;
- проходження міжнародного стажування та підвищення кваліфікації викладачами за Програмами Університету та інших закладів освіти згідно з циклограмою Кафедри.

Програму розвитку кафедри підготувала в.о. завідувача кафедри англійської філології та лінгводидактики, кандидат педагогічних наук, доцент Подосиннікова Г.І.

Програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики (протокол № 8 від 28 листопада 2023 року).

В.о. завідувача кафедри англійської
філології та лінгводидактики,
кандидат педагогічних наук,
доцент

Ганна ПОДОСИННІКОВА

Декан факультету
іноземної та слов'янської філології,
кандидат філологічних наук, доцент

Андрій КОВАЛЕНКО